

Schrijvers vol variatie als vertellers in 'Haarstschrift'

De kunst afgekeken

■ GRONINGEN – Nu Assen en Borger vorige maand reeds als trefpunten hebben gefungeerd voor Duitse en Nederlandse streektaalen, die geen Eems-Dollard-grenzen kennen, had Marga Kool er helemaal geen moeite mee de Martinstad aan te kondigen als volgend 'knooppunt' voor vier noordoostelijke dialecten met ao, oa, ei en è. Zij deed dat als presentatrice in het (volle) Kruithuis.

De programmering (lezen uit eigen werk) hield niet het verrassende in van andere onderdelen van de Literatuurweek '88 in Groningen. Zoals het spannende van een rechtstreekse tv-uitzending; het vrijmoedige vragen stellen door Wim Kayzer; het avontuur van Jan Wolkers' lijfelijke aanwezigheid.

Bovendien trekt 'Stad' nu eenmaal minder dan de Ommelanden, als het om de doorsnee liefhebbers van lezen en luisteren gaat. Wel lag de gemiddelde leeftijd gisteravond lager dan op de meeste Grunneger Oavends het geval is: verheugend jong-middelbaar, zo te zien aan de weinige 'grijze kuiven' op de tribune. Er waren er zelfs onder, die wel van de optredende schrijvers hadden gehoord, maar hen niet eens van gezicht kennen: „Kijk, dat is nu Gré van der Veen”.

Aan variatie geen gebrek, wat repertoire betreft en qua manier van voordragen. Genoemde Veenkoloniaalse Pries-winnars toonde haar gevoel voor het schrijven van 'bekkende' dialogen, die ook door haar nuances van zeggen heel natuurlijk klinken. Westerkwartierder Reinder Hiemstra schilderde in stem en gebaar het mooie in de natuur en het typische van dorpelingen om zich heen. Poëtisch minder uitbundig, gelijkma-

tiger en qua woordkeuze niet zo verrassend kwam Rieks Siebering (Hollandscheveld) over. De maffe 'woordspielerei' van Klaas Hofstra (*ik korfbal, ik praat Stellingwerfs, meer hoef ik eigenlijk niet te zeggen*) had iets van Herman Finckers, maar niets van diens onverwachte en net echt argeloze manier van lanceren.

Hoogezandster Henk Puister tekende zichzelf eveneens met zijn gedichtenkeuze: wat hij het meest betreurt, *komt e oet tied: k roak mien gevuil veur humor kwiet*. En *...dook wodt dichter, mor k vind der niks poëties aan*. Het eerlijkste zelfportret was van Jan Veenstra, Drent in Groningen. Het effect van diens origineel omschreven ironie en zelfspot is des te groter van wege de onaandoenlijkheid, waarmee hij al voorlezend zijn zwakheden belijdt: *schrijven, dat is vloeken op een zolderkamertje, maar dat kun je toch niet vertellen. ...van achter een venster beloert hij de buitenwereld...*

Daarin kon Egbert Meijers (ofschoon nog lang niet in de herfst van zijn zangersleven verkerend) niet veel zonnigs ontdekken. Hij zong tenminste over eenzame en door de oudere generatie onbegrepen jeugdigen, werkloosheid, weemoed en nostalgisch verlangen: *dat van vrogger waait aal in mien kop binnen*. En dat allemaal, nu deze herfstweek niet eens half om en de ook voor hem mentaal reddende vrije zaterdagavond nog ver weg was.

Toch gaven een toehoorder direct na Meijers' laatste nummer als totaalindruk spontaan te kennen: „Leuk, deze kennismaking”. Het moderne huiskamer-meubilair (zitbank, tafels, stoelen, lamp) op het Kruithuis-toneel uitgesteld bleef geheel ongebruikt. De schrijvende hadden aan een microfoon en een lessenaar kenmerkend voldoende houvast om als voordragend persoon natuurlijk over te komen bij hun thuispubliek.

Johan Poppen

WC 9-11-88